

על פי החוק, **עמיתי רופאים יהיו רשאים לבצע מגוון של פעולות רפואיות, שיקבעו רופאים מומחים, והן יפורטו בהרשאה אישית שתינתן להם** (לא כולל פעולות מסוימות המפורטות בתוספת הרביעית לחוק). ההרשאה האישית תינתן על ידי הרופא או הרופאה המומחים לאחר ששוכנעו שעמיתי הרופאים הם בעלי הידע, ההכשרה והניסיון הנדרשים לשם ביצוע הפעולות הרפואיות שהתירו לו או לה לבצע, בצורה נאותה, וכן שביכולתם של הרופאים המומחים לפקח פיקוח הולם על עבודת עמיתי הרופאים כדי להבטיח את איכות הטיפול ובטיחותו.

עמיתי רופאים בעולם

המקצוע עמיתי רופאים קיים במדינות שונות ומוכר בשם (Physician Assistance בחלק מהמדינות, כמו אנגליה, דרום אפריקה, ניו זילנד ואירלנד (Physician Associate או בקיצור P.A. ,

עמיתי או עוזרי רופאים במדינות שונות בעולם, כמו ארצות הברית, קנדה, אנגליה, הולנד ואוסטרליה, הם אנשי צוות רפואי המבצעים פעולות רפואיות ואדמיניסטרטיביות בהנחייתם ובפיקוחם של רופאים, כבר במשך כמה עשורים.

ה **P.A-עוסקים ברפואה**, כולל קבלת היסטוריה רפואית ממטופלים בעת קבלתם לטיפול, ביצוע בדיקה גופנית, אבחון וטיפול במחלות ובפציעות, הזמנה ופענוח של בדיקות מעבדה, ביצוע פעולות רפואיות, סיוע בניתוחים, חינוך לבריאות, מעקב אחר מטופלים באשפוז ובקהילה ואף מתן וחינוך מרשמים, ועוד. ה P.A-עובדים במחלקות השונות, ומהווים חלק מהצוות הרפואי בהן, בנוסף לרופאים ולאחיות.

תכנית ההכשרה הראשונה בארצות הברית (ובעולם) לעוזרי רופאים התקיימה בשנת 1965 באוניברסיטת Duke.

שנת 1968 הוקם - [AAPA - American Academy of Physician Assistant](#) הארגון היציג של עוזרי הרופאים בארצות הברית. הארגון אימץ בשנת 1971 אמות מידה להכשרתם של עוזרי רופאים.

בשנות השבעים והשמונים התנהל דיון מתמשך בקרב הקהילה הרפואית בארצות הברית בנוגע לעתידו של המקצוע עוזרי רופאים, תפקידיו, תוכנית הלימודים, הרמה המקצועית, ההכרה וההסמכה הנדרשת מהמקצוע. בשנים אלה עוצב המקצוע, התגבשו תכניו, והתבסס מקומם של עוזרי הרופאים כחברים בצוות הטיפול.

עמיתי רופאים בישראל

התפתחות שירותי הבריאות מציבה אתגרים חדשים יומיומיים. מיסוד המקצוע עמיתי רופאים מסייע להתמודדות עם אתגרים אלה, כמו גם שיפור המענה המקצועי בבתי החולים ובשירותי הקהילה בישראל.

הידע העיוני-הקליני שיצברו עמיתי הרופאים בלימודיהם האקדמיים, ובהמשך תוך כדי העבודה, יאפשר לרופאי המחלקה להסתייע בהם להפחתת העומס במחלקות, ולשיפור משמעותי במתן שירותי הרפואה במדינת ישראל.

הרקע להיווסדות המקצוע עמית רופא

שנת 2012 הוקמה ועדה שדנה בצורך בעוזרי רופאים בישראל. [הוועדה קבעה בהמלצותיה](#) כי "קיימים צרכים המצדיקים יצירתו של תפקיד עוזר רופא". הוועדה הגדירה את מאפייני התפקיד:

ביצוע שלבים בקבלה הרפואית של חולים (למשל במחלקה הפנימית)

השגחה על חולים מורכבים (למשל במחלקת הרדמה)

ריכוז הטיפול בחולים (למשל במחלקה הכירורגית)

כיום עובדים בישראל כ-100 עוזרי רופאים במחלקות לרפואה דחופה (מלר"דים) בתחום הרפואי הספציפי של רפואה דחופה. אלו הם פרמדיקים שעברו הכשרה שקיים משרד הבריאות בעבר כחלק מפיילוט עד להחלטה על קידום החוק הם היוו את הפיילוט ליצירת המקצוע לפי מתכונתו המוכרת בעולם.

בעקבות מחקר מלווה שבחן את פעילותם של עוזרי הרופאים במחלקות, הוקמה ועדה בראשות פרופ' שאול יציב שבחנה את האפשרות לקדם את פיתוח התפקיד עוזר רופא לתחומי רפואה נוספים תוך כדי הפיכת התפקיד למקצוע ראשי במודל הקיים במדינות אחרות בעולם – הוא המקצוע עמית רופא.

עד כה התקיימו שלושה מחזורי הכשרה בהם השתתפו כ-100 פרמדיקים. ההכשרה התקיימה בקורס ייעודי שארך שנה וחצי, ובסופו שולבו הבוגרים במחלקות לרפואה דחופה בישראל. סמכויותיהם היו ביצוע פעולות רפואיות מצומצמות ומוגדרות בתקנות הרופאים (כשירות לביצוע פעולות חריגות), תשס"א-2001, תחת פיקוח רופאים מומחים במסגרת המחלקה לרפואה דחופה **בלבד**.

כיום החוק דורש מעמיתי רופאים, בין השאר, להיות בעלי תואר שני בלימודי עוזר רופא ומאפשר להם לעבוד במחלקות נוספות.